

Leerrecht

2004

Leerplicht

Moet ik voor mijn zevenjarige zoon
steeds een doktersbriefje indienen
als hij ziek is?

Kan mijn dochter op haar zestiende
verjaardag deeltijds gaan leren?

Kan ik een week
voor de zomervakantie
samen met mijn kinderen
(zes en acht jaar)
op reis vertrekken?

Kan een kind zonder wettige
verblijfspapieren toch in een school
ingeschreven worden?

Ouders stellen zich regelmatig vragen over de leerplicht.

Ze weten vaak niet wat mag en moet.

Deze brochure geeft antwoord op enkele veelgestelde vragen.

Heeft u na het lezen van deze brochure nóg vragen,

contacteer dan het **departement Onderwijs**.

Achteraan in deze brochure vindt u enkele nuttige adressen.

Leerplicht vanaf zes jaar

In het kalenderjaar dat uw kind zes jaar wordt, wordt het leerplichtig.

Is uw kind geboren in: dan start de leerplicht op:

1998	1 september 2004
1999	1 september 2005
2000	1 september 2006
2001	1 september 2007
2002	1 september 2008
2003	1 september 2009
2004	1 september 2010

De gebruikelijke manier om aan de leerplicht te voldoen is uw kind inschrijven in een school en erop toezien dat het regelmatig de lessen volgt. Bij de inschrijving zal de school het rijksregisternummer vragen van uw kind. Dit nummer vindt u terug op de identiteitskaart of SIS-kaart van uw kind. De overheid heeft het rijksregisternummer nodig voor de controle op de leerplicht.

U heeft het recht dit rijksregisternummer niet te geven aan de school. Omdat de school dit nummer tóch nodig heeft, moet zij in dit geval het nummer opvragen bij de overheid. Door het nummer spontaan te geven bespaart u hen dus tijd en moeite. U mag erop rekenen dat van dit nummer geen misbruik gemaakt wordt.

Leerplicht is geen schoolplicht

Leerplicht betekent dat ouders de plicht hebben hun kind te laten leren. In België is er echter geen schoolplicht. Kinderen moeten dus niet noodzakelijk naar school om te leren. Huisonderwijs is ook mogelijk.

Huisonderwijs moeten ouders zélf organiseren en bekostigen. De inspectie kan steeds komen controleren of het kind thuis effectief onderwezen wordt. Als de inspectie tweemaal een negatieve evaluatie geeft, zal uw zoon of dochter verplicht ingeschreven worden in een school. Huisonderwijs vergt heel wat inzet en discipline, zowel van uzelf als van uw kind. In de praktijk zijn het slechts uitzonderingen die huisonderwijs voor hun kind kunnen waarmaken. Een school biedt kinderen bovendien ook kansen om sociale contacten te leggen met leeftijdsgenootjes en een vriendenkring uit te bouwen.

Bent u van plan huisonderwijs te geven aan uw kind, verwittig dan het departement Onderwijs ten laatste op de dag dat u met dit onderwijs start.

Op de website van het departement Onderwijs kunt u een 'verklaring van huisonderwijs' downloaden.

U vindt er ook het adres van de afdeling die deze verklaring moet ontvangen.

Leerplicht voor kinderen met een handicap

Een kind met een handicap kan in principe terecht in het buitengewoon onderwijs. Soms is zelfs integratie in het gewoon onderwijs mogelijk (geïntegreerd onderwijs of GON). Op die manier voldoet uw zoon of dochter uiteraard aan de leerplicht.

Voor een kind met bijzondere noden dat onmogelijk naar school kan, zijn in het basis-onderwijs ook formules van onderwijs aan huis mogelijk. Hiervoor heeft u een toelating nodig van de Provinciale Commissie van Advies voor het Buitengewoon Onderwijs (CABO).

Enkel als uw kind in de onmogelijkheid verkeert om onderwijs te volgen omdat het zo'n ernstige fysieke en/of psychische handicap heeft, kan het vrijstelling van leerplicht bekomen. De beslissing tot vrijstelling wordt genomen door de CABO. Adressen van de CABO's kunt u opvragen via de Vlaamse Infolijn – Onderwijs (zie adressen achteraan).

Leerplicht voor kinderen met een vreemde nationaliteit

De leerplicht geldt voor alle kinderen die in België verblijven, dus ook voor kinderen met een vreemde nationaliteit. Vanaf de zestigste dag na hun inschrijving in de gemeente moeten deze kinderen ingeschreven zijn in een school en regelmatig de lessen volgen.

Ook kinderen die geen officiële verblijfspapieren (meer) hebben, genieten een volwaardig leerlingenstatuut, net zoals alle andere leerlingen.

Ouders zonder vaste woonplaats

Of u binnenschipper, foorreiziger, woonwagewoner,
... bent, heeft geen invloed op de leerplicht van uw kind.
De leerplichtregels gelden, zoals voor alle andere kinderen.

Einde van de leerplicht op achttien jaar

De leerplicht geldt voor uw kind tot zijn/haar achttiende verjaardag of tot 30 juni van het kalenderjaar waarin uw zoon of dochter achttien wordt. Effectief stoppen op de achttiende verjaardag en het lopende schooljaar dus niet afmaken, betekent uiteraard dat uw kind geen recht heeft op het studiebewijs of diploma van de richting die het volgde. Hou er rekening mee dat zonder een diploma secundair onderwijs, de kansen op de arbeidsmarkt aanzienlijk verkleinen.

Behaalt uw kind op jongere leeftijd (bv. zestien) het diploma secundair onderwijs, dan eindigt de leerplicht op dat ogenblik.

Inschrijven is niet genoeg

Als ouder moet u er op toezien dat uw minderjarig kind regelmatig de lessen volgt. Dit geldt voor alle schooldagen van 1 september tot 30 juni. Ook in de maanden juli en augustus kunnen er in het secundair onderwijs lessen of stages doorgaan of examens afgenomen worden waarbij uw kind aanwezig moet zijn.

De ouders zijn dus verantwoordelijk voor het regelmatig schoollopen van hun kind.

Vanaf achttien jaar is de meerderjarige leerling zélf verantwoordelijk voor zijn/haar schoolloopbaan en dus ook voor de verantwoording van elke afwezigheid (zie verder).

Deeltijdse leerplicht

Uw kind is voltijds leerplichtig tot vijftien of zestien jaar. Tot die leeftijd blijft het zeker ingeschreven in het voltijds secundair onderwijs. Nadien geldt enkel nog de deeltijdse leerplicht. Vanaf dan kan uw zoon of dochter eventueel lessen volgen in het deeltijds onderwijs. De meeste jongeren blijven echter in het voltijds secundair onderwijs ingeschreven.

Voorwaarden om deeltijds te leren

- → → → vijftien jaar zijn én de eerste graad van het voltijds secundair onderwijs beëindigd hebben (al of niet geslaagd)
- → → → of zestien jaar zijn.

Verschillende mogelijkheden

- → → → → het deeltijds beroepssecundair onderwijs
- → het zeevisserij-onderwijs
- → de middenstandsopleiding die al of niet leidt naar een zelfstandig beroep
- → → → een andere erkende vorming.

Voor adressen van centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs neemt u best contact op met de Vlaamse Infolijn – Onderwijs (zie adressen achteraan) of raadpleegt u de website van het departement Onderwijs.

Op reis tijdens het schooljaar

Plant u een reis tijdens het schooljaar, hou dan steeds rekening met de schoolvakanties.

schooljaar	herfstvakantie	kerstvakantie	krokusvakantie	paasvakantie	Hemelvaart
2004-2005	1/11 tem. 7/11	27/12 tem 9/1	7/2 tem 13/2	28/3 tem 10/4	5/5 tem 6/5
2005-2006	31/10 tem 6/11	26/12 tem 8/1	27/2 tem 5/3	3/4 tem 17/4	25/5 tem 26/5
2006-2007	30/10 tem 5/11	25/12 tem 7/1	19/2 tem 25/2	2/4 tem 15/4	17/5 tem 18/5
2007-2008	29/10 tem 4/11	24/12 tem 6/1	4/2 tem 10/2	24/3 tem 6/4	1/5 tem 2/5
2008-2009	27/10 tem 2/11	22/12 tem 4/1	23/2 tem 1/3	6/4 tem 19/4	21/5 tem 22/5
2009-2010	2/11 tem 8/11	21/12 tem 3/1	15/2 tem 21/2	5/4 tem 18/4	13/5 tem 14/5
2010-2011	1/11 tem 7/11	27/12 tem 9/1	7/3 tem 13/3	11/4 tem 25/4	2/6 tem 3/6

Buiten deze schoolvakanties is het niet toegelaten uw leerplichtig kind (ingeschreven in een school) mee te nemen op vakantie. U kunt deze regel niet omzeilen door tijdens deze vakantie tijdelijk over te schakelen op huisonderwijs. Niemand kan u op deze regel een afwijking toestaan – zelfs de minister van Onderwijs en Vorming niet.

Verhuizen naar het buitenland

Als u plannen heeft om met uw gezin in het buitenland te gaan wonen, breng dan het departement Onderwijs steeds op de hoogte. Zo blijft uw kind in orde met de Belgische leerplicht. Opgelet: deze meldingsplicht geldt enkel als u uw domicilie in België behoudt. Domicilieert u zich op uw nieuw adres in het buitenland, vergeet dan niet het ministerie van Onderwijs in het gastland te contacteren. In dit geval moet u de plaatselijke leerplichtwetgeving naleven.

Afwezigheid wegens ziekte

Als een kind niet naar school kan gaan, komt dat meestal omdat het ziek is.

Verwittig steeds de directie bij afwezigheid van uw kind. Zit uw kind in het basisonderwijs dan gelden de volgende regels:

BASISONDERWIJS

Ziekteduur

Uw kind is minder dan drie of drie opeenvolgende schooldagen ziek.

Uw kind is meer dan drie opeenvolgende schooldagen ziek.

Wat indienen?

Eén van de ouders stelt zélf een schriftelijke verklaring op en bezorgt deze verklaring aan de directie.

Opgelet: vanaf de vijfde korte ziektemelding tijdens één schooljaar is toch een doktersattest verplicht.

U dient een doktersattest in bij de directie.

Zit uw kind in het secundair onderwijs dan gelden de volgende regels:

SECUNDAIR ONDERWIJS

Ziekteduur

Uw kind is minder dan drie of drie opeenvolgende kalenderdagen ziek.

Uw kind is meer dan drie opeenvolgende kalenderdagen ziek.

Wat indienen?

Eén van de ouders stelt zélf een schriftelijke verklaring op en bezorgt deze verklaring aan de directie.

Opgelet:

- vanaf de vijfde korte ziektemelding tijdens één schooljaar is toch een doktersattest verplicht
- tijdens examenperiodes is steeds een doktersattest verplicht.

U dient een doktersattest in bij de directie.

Andere afwezigheden

Leerplichtige leerlingen moeten in principe alle schooldagen van 1 september tot 30 juni les volgen.

Toch kunnen er zich bijzondere omstandigheden voordoen, waardoor het moeilijk is uw zoon of dochter naar school te sturen (oproeping voor de rechtbank, vieren van wettelijk erkende religieuze feestdagen, bijwonen van een begrafenis van een naast familielid, onderworpen zijn aan maatregelen in het kader van bijzondere jeugdzorg, ...).

Voor dergelijke afwezigheden moeten ouders een schriftelijke verantwoording bij de directie indienen.

Voor een volledig overzicht van de toegelaten afwezigheden raadpleegt u best het schoolglement.

Tuchtmaatregelen op school

In het **basisonderwijs** mag een kind nooit naar huis gestuurd worden. Heel uitzonderlijk voelt een school zich wél verplicht om een jonge leerling:

- ▶ te schorsen: dit betekent dat uw kind gedurende een bepaalde periode geen lessen en activiteiten mag volgen
- ▶ of uit te sluiten: dit betekent dat uw kind definitief uit de school verwijderd wordt.

Deze beide tuchtmaatregelen betekenen niet dat uw kind niet op school moet zijn. De directie moet opvang op school voorzien tot de schorsing voorbij is of tot uw kind ingeschreven is in een andere school. De opvang van een uitgesloten leerling duurt hoogstens één maand (vakantieperiodes niet inbegrepen).

In het **secundair onderwijs** kan een jongere bij tijdelijke uitsluiting de toegang tot de school ontzegd worden. Ultiem kan de directie uw zoon of dochter definitief uitsluiten.

De school moet bij een tuchtprocedure strikt de regels volgen die door de overheid zijn vastgelegd. Deze regels staan in het schoolreglement, dat u elk jaar ter ondertekening krijgt voorgelegd. Het schoolreglement bepaalt o.a. dat leerling én ouders inzage moeten krijgen in het tuchtdossier en gehoord moeten worden. Bovendien moet de school elke genomen beslissing schriftelijk motiveren. In elk geval moet de strafmaat in verhouding staan tot de gepleegde feiten. Bij definitieve uitsluiting moet de school vooraf het advies van de klassenraad inwinnen. Alleen tegen een definitieve verwijdering van school is beroep mogelijk. Over de te volgen procedure leest u meer in het schoolreglement. De school engageert zich om samen met het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) een uitgesloten leerling te helpen bij het zoeken naar een nieuwe school.

Overtreden van de leerplichtwet

De leerplicht is bedoeld om uw kind alle kansen te geven zich te ontplooien. Voor een succesvolle schoolloopbaan moeten schooldirecties, leraren, ouders en leerlingen samenwerken. Straffen is dus zeker niet het streefdoel. De leerplichtwet voorziet wel dat ouders voor de politierechtbank gedaagd kunnen worden, indien misbruik wordt vastgesteld. Onder misbruik verstaan we bijvoorbeeld uw kind van school houden om het thuis of elders aan het werk te zetten.

Nog vragen?

Met vragen op het vlak van leren en studeren, schoollopen, preventieve gezondheidszorg en sociaal-emotionele ontwikkeling kunnen ouders en leerlingen terecht bij een centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB). U kunt steeds een afspraak maken met het CLB. Het adres krijgt u op school of kunt u bekomen via de Vlaamse Infolijn - Onderwijs of via de website van het departement Onderwijs www.ond.vlaanderen.be/clb/problemen.htm

Specifieke vragen over de leerplicht in het **basisonderwijs** kunt u stellen aan: Steunpunt Ouders en Leerlingen Koning Albert II-laan 15 - 1210 Brussel tel.: 02 553 92 32 - fax: 02 553 93 95 veronique.adriaens@ond.vlaanderen.be

Specifieke vragen over de leerplicht in het secundair onderwijs kunt u stellen aan: Informatiepunt Ouders en Leerlingen Koning Albert II-laan 15 - 1210 Brussel tel.: 02 553 89 61 of 89 66 of 89 59 - fax: 02 553 89 85 elke.ghijssels@ond.vlaanderen.be

Met algemene vragen over onderwijs kunt u terecht bij:
Vlaamse Infolijn - Onderwijs
Koning Albert II-laan 15
1210 Brussel
tel.: 0800 3 02 01
fax: 02 553 96 55
infolijnonderwijs@vlaanderen.be

De brochure **Leerrecht leerplicht** vindt u op de website van het departement Onderwijs:

www.ond.vlaanderen.be/leerplicht
www.ond.vlaanderen.be/publicaties/2004/leerplicht.pdf

COLOFON

TEKST

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Afdeling Informatie en Documentatie Onderwijs
i.s.m. de Afdelingen Beleidsvoorbereiding Scholen
Basisonderwijs en Secundair Onderwijs

PRODUCTCOORDINATIE

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Afdeling Informatie en Documentatie Onderwijs

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Ludy Van Buyten, wnd. secretaris-generaal
Koning Albert II-laan 15, 1210 Brussel

VORMGEVING

Little BIG Band

FOTOGRAFIE

Kris Vandamme

DRUK

Goekint Graphics

WETTELIJK DEPOT

D/2004/3241/135

Naast deze brochure, geeft het departement Onderwijs ook tal van andere publicaties uit.
Voor een overzicht kunt u terecht op de website:

www.ond.vlaanderen.be/publicaties

Een papieren versie van de catalogus kunt u bekomen bij:
Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Cel Publicaties Onderwijs
Koning Albert II-laan 15 - 1210 Brussel
tel.: 02 553 66 53 - fax: 02 553 66 54
onderwijspublicaties@vlaanderen.be